

Správa o výsledku kontroly čerpania prostriedkov štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Vzdelávanie v ZŠ E. Lániho, Bytča a ZŠ Ulica mieru, Bytča

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontroly bolo preveriť stav kontrahovania a čerpania prostriedkov Európskeho sociálneho fondu v programovom období 2007 – 2013 v kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR; preveriť výber, realizáciu, kontrolu a monitorovanie projektov a podporu implementácie informačnými technológiami.

Predmetom kontroly bola charakteristika kontrolovaného subjektu a poskytnutého nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“), dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania finančných prostriedkov, rozsah a spôsob vedenia účtovníctva, dodržiavanie pravidiel pri verejnom obstarávaní zákazky a úroveň kontrolnej činnosti.

Kontrola bola vykonaná v kontrolovaných subjektoch Základná škola, E. Lániho 261/7, 014 01 Bytča (ďalej len „ZŠ E. Lániho“) a Základná škola, Ulica mieru 1235, 014 01 Bytča (ďalej len „ZŠ Ulica mieru“) za kontrolované obdobie od začiatku programového obdobia až do času ukončenia kontroly.

Oba kontrolované subjekty sú rozpočtovými organizáciami zriadenými podľa zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, ktorých zriaďovateľom je mesto Bytča. Školy vykonávajú správu majetku mesta Bytča určeného na plnenie úloh v rámci predmetu ich činnosti, ktorým je poskytovanie základného vzdelania.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Charakteristika poskytnutého nenávratného finančného príspevku

ZŠ E. Lániho podala žiadosť o poskytnutie NFP na realizáciu projektu „Dajme deťom šancu získať vedomosti netradične“ v januári 2009 (ďalej len „projekt“); žiadosť bola schválená v júli 2009 rozhodnutím Agentúry Ministerstva školstva SR pre štrukturálne fondy EÚ. Poskytnutie NFP bolo schválené do výšky 118 761,04 EUR, celkové oprávnené výdavky projektu boli schválené vo výške 125 011,62 EUR. Zmluva o poskytnutí NFP (ďalej len „zmluva“) medzi ZŠ E. Lániho a Ministerstvom školstva SR v zastúpení Agentúrou Ministerstva školstva SR pre štrukturálne fondy ako poskytovateľom (ďalej len „poskytovateľ“) vstúpila do platnosti v auguste 2009. K zmluve boli uzavreté dva dodatky upravujúce rozpočet a systém financovania.

Cieľmi projektu bolo inovovať a implementovať vzdelávací program pre žiakov ZŠ s aktívnym využívaním moderných informačno-komunikačných technológií, inovovať obsah a metódy, skvalitniť výstupy vzdelávania pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti, inovovať vzdelávací program, jeho implementácia v praxi, obsahová inovácia a personálne zabezpečenie školy a napokon testovanie inovovaného programu. V rámci implementácie projektu bola zrealizovaná tvorba školského vzdelávacieho programu, tvorba učebných materiálov a pracovných listov vo virtuálnej forme, dve školenia pedagógov zamerané na používanie výpočtovej techniky a testovanie vytvorených učebných materiálov a inovovanej formy výučby za pomoci zakúpenej výpočtovej techniky. Súčasťou projektu

bolo obstaranie výpočtovej a multimediálnej techniky, didaktických pomôcok, vytvorenie školského portálu slúžiaceho na výučbu.

ZŠ Ulica mieru podala žiadosť o poskytnutie NFP na realizáciu projektu „Inovácia obsahu a metód výučby za účelom zvyšovania kvality vzdelávania pre potreby trhu práce“ (ďalej len „projekt“) v máji 2008. Žiadosť bola schválená rozhodnutím poskytovateľa v septembri 2008. Suma celkových oprávnených výdavkov projektu predstavovala 147 117,90 EUR, z ktorých 139 762,01 EUR tvoril NFP a 7 355,89 EUR predstavovali vlastné zdroje prijímateľa. Zmluva medzi ZŠ Ulica mieru a poskytovateľom vstúpila do platnosti v januári 2009. K zmluve o poskytnutí NFP boli uzavreté tri dodatky.

Cieľmi projektu bolo inovovať obsah a metódy výučby za účelom zlepšenia a zvýšenia kvality výstupov vzdelávania pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti, inovovať metódy a formy vyučovania v jazykovej komunikácii s dôrazom na 1. a 5. ročník, podporiť rozvoj kľúčových kompetencií žiakov prostredníctvom regionálnych učebných materiálov s podporou moderných didaktických prostriedkov, rozvíjať zručnosti pedagógov v inováciách foriem a metód vzdelávania podporujúceho rozvoj kľúčových kompetencií žiakov a inovovať didaktické prostriedky v odborných učebniach. Cieľovými skupinami boli pedagogickí zamestnanci školy a jej žiaci. Začiatkom realizácie projektu bol apríl 2009, kedy prijímateľ predložil poskytovateľovi vyhlásenie o začatí realizácie projektu.

2. Verejné obstarávanie

Obe školy v súvislosti s realizáciou ich projektov vykonávali verejné obstarávanie a postupovali podľa usmernení príručky pre prijímateľa; v prípade ZŠ E. Lániho bolo vykonaných 12 verejných obstarávaní formou zadávania zákaziek s nízkou hodnotou a v prípade ZŠ Ulica mieru bolo vykonaných šesť verejných obstarávaní – jedna verejná súťaž na podprahovú zákazku a päť zákaziek s nízkymi hodnotami. Objednávky a zmluvy uzavreté na základe vykonaných verejných obstarávaní boli v súlade s výsledkami vykonaných verejných obstarávaní. Kontrolou procesu verejného obstarávania neboli zistené nedostatky.

ZŠ Ulica mieru mala v súlade s pokynmi príručky pre prijímateľa vypracovanú internú smernicu upravujúcu postup pri vykonávaní verejného obstarávania, hoci finančné limity uvedené v smernici nekorešpondovali s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní. Kontrolou bolo zistené, že ZŠ Ulica mieru nesplnila povinnosť vypracovať plán verejného obstarávania, ktorá jej vyplývala z ustanovení príručky pre prijímateľa, keďže predpokladaná hodnota verejných obstarávaní presahovala hranicu 5 000 EUR, čím nepostupovala v súlade so zmluvou.

Kontrolou bolo zistené, že kúpna zmluva uzatvorená na základe verejnej súťaže pri podprahovej zákazke medzi ZŠ Ulica mieru a dodávateľom tovaru bola uzatvorená v dvoch variantoch. Jedno znenie zmluvy v súlade so zmluvou zakotvovalo povinnosť dodávateľa strpieť výkon kontroly/audit/overovania oprávnenými osobami, kedykoľvek počas platnosti a účinnosti zmluvy, druhé znenie zmluvy túto povinnosť neobsahovalo. Oba varianty zmluvy boli oboma stranami podpísané v ten istý deň a splňali náležitosti kúpnopredajnej zmluvy. Pri právnej úprave vzťahov tak ZŠ Ulica mieru nepostupovala v súlade s Občianskym zákonníkom v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sú účastníci povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov, keď jeden právny vzťah bol upravený dvoma spôsobmi.

3. Vedenie účtovníctva

Oba kontrolované subjekty mali upravené vedenie účtovníctva v interných smerniciach na vedenie účtovníctva. Kontrolou bolo u oboch subjektov zistené, že ich účtovné rozvrhy platné v čase realizácie projektov nemali v súvislosti s projektmi vytvorené analytické členenie účtu „dodávateľa“, čím ani jedna škola nepostupovala v súlade so zmluvou, ktorá ukladala povinnosť účtovať o skutočnostiach súvisiacich s realizáciou aktivít projektu, ktoré sú predmetom účtovníctva na analytických účtoch a v analytickej evidencii.

Kontrolou vedenia účtovníctva ZŠ E. Lániho bolo zistené, že škola v prípade obstarania interaktívnej tabule v obstarávacej cene 995,81 EUR a softvéru k interaktívnej tabuli v obstarávacej cene 829,85 EUR nepostupovala v súlade s postupmi účtovania platnými v čase uskutočnenia účtovného prípadu tým, že uvedené položky uhradila a zaradila do majetku osobitne, čím boli obe položky považované za drobný hmotný majetok obstaraný z bežných výdavkov. Softvér k informačnej tabuli mal byť ako príslušenstvo súčasťou ocenenia interaktívnej tabule, čím by spĺňala podmienky majetku obstarávaného z kapitálových výdavkov (pozn.: 1 700 EUR). Výdavok za interaktívnu tabuľu a softvér k nej v sume 1 825,66 EUR tak patril do kategórie neoprávnený výdavok projektu, keďže malo ísť o kapitálový výdavok. Kontrolovaný subjekt tak postupoval v rozpore s ustanoveniami zmluvy a porušil finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy tým, že porušil pravidlá a podmienky, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté. Aj napriek vyššie uvedeným skutočnostiam, boli výdavky na interaktívnu tabuľu a softvéru k nej schválené ako oprávnené výdavky, zahrnuté v rámci rozpočtu projektu a zo strany poskytovateľa akceptované ako oprávnené a uhradené.

V dvoch prípadoch bolo zistené, že ZŠ E. Lániho pri obstaraní softvéru o týchto skutočnostiach účtovala na nesprávnych účtoch, čím nepostupovala v súlade s platnými postupmi účtovania a zákonom o účtovníctve. Kontrolou bolo zistené, že ZŠ E. Lániho pri účtovaní drobného hmotného majetku nepostupovala v súlade so svojou internou smernicou tým, že o ňom neúčtovala ako o zásobách spôsobom A, ale priamo na nákladových účtoch.

V prípade ZŠ Ulica mieru bolo kontrolou účtovníctva v rozsahu realizácie projektu zistené, že kontrolovaný subjekt v jednom prípade uhradil tovar na základe faktúry, ktorá nespĺňala náležitosti účtovného dokladu. Uvedená faktúra na sumu 1 962,12 EUR obsahovala položku „odborná literatúra“ v sume 1 660,00 EUR, bez bližšieho uvedenia jednotlivých položiek a ich jednotkovej ceny vyfakturovaných ako odborná literatúra, čím kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore s ustanovením zákona o účtovníctve, keďže predmetnú faktúru nebolo možné považovať za preukázateľný účtovný záznam.

4. Poistenie

Oba kontrolované subjekty splnili povinnosť poistiť majetok nadobudnutý z NFP; ZŠ E. Lániho uzatvorila poistnú zmluvu na základe prieskumu trhu, ktorého výsledkom bol výber najnižšej cenovej ponuky a uzatvorenie poistnej zmluvy, ZŠ Ulica mieru mala pred začatím realizácie projektu majetok poistený, takže majetok nadobudnutý z NFP po zaradení do evidencie majetku školy patril do predmetu poistenia.

5. Žiadosti o platbu

ZŠ E. Lániho predložila v priebehu realizácie projektu celkom 13 žiadostí o platbu (ďalej len „ŽoP“), z toho tri formou žiadosti o zálohovú platbu, dve priebežné a osem formou zúčtovania zálohových platieb. ŽoP boli predkladané poskytovateľovi spolu so všetkými povinnými prílohami. Celková suma NFP uhradená ZŠ E. Lániho za kontrolované obdobie predstavovala sumu 120 329,39 EUR. Projekt nebol počas výkonu kontroly ukončený, do času výkonu kontroly zúčtované a refundované finančné prostriedky predstavovali sumu 118 785,62 EUR, ktoré bol prijímateľ oprávnený zúčtovať do výšky 125 011,62 EUR.

ZŠ Ulica mieru predložila v priebehu realizácie projektu celkom 32 ŽoP, z toho päť formou žiadosti o zálohovú platbu, dve priebežné, 20 formou zúčtovania zálohových platieb, jednu záverečnú. Štyri ŽoP boli zamietnuté z titulu nesprávneho označovania, v jednom prípade aj z dôvodu neúplných údajov. Celková suma uhradeného NFP predstavovala sumu 130 827,87 EUR, čo bolo 95 % z hodnoty schválených zúčtovacích zálohových platieb a priebežných platieb. Suma oprávnených výdavkov projektu predstavovala sumu 139 762,01 EUR, prijímateľovi sa tak celkovo podarilo vyčerpať tieto prostriedky na 89 %.

6. Realizácia aktivít a monitorovanie projektu

Aktivity projektov oboch kontrolovaných subjektov boli zabezpečené internými zamestnancami školy na základe pracovných zmlúv a dodatkov k nim a v prípade ZŠ E. Lániho aj externými dodávateľmi na základe výsledkov prieskumu trhu v rámci zadávania zákaziek s nízkymi hodnotami. Práca vykonaná v rámci realizácie aktivít jednotlivými pedagógmi a externými dodávateľmi bola podložená v rámci predkladaných žiadostí o platbu požadovanou dokumentáciou.

Vecná realizácia oboch projektov v čase výkonu kontroly postupovala podľa ich harmonogramov a nedošlo k oneskoreniu. Od tohto odvíjajúce sa merateľné ukazovatele projektu boli splnené na 100 %, okrem ukazovateľov počtu žiakov zapojených do realizácie projektov, čo bolo spôsobené prirodzenou fluktuáciou žiakov. Aktivity projektov, ktoré už boli ukončené, boli ukončené v termíne, ostatné v čase výkonu kontroly prebiehali v súlade s časovým harmonogramom. Projekt realizovaný ZŠ E. Lániho v čase výkonu kontroly ešte nebol ukončený, realizácia aktivít projektu ZŠ Ulica mieru bola ukončená v januári 2011.

Kontrolované subjekty boli povinné predkladať poskytovateľovi počas trvania realizácie aktivít projektu monitorovacie správy (ďalej len „MS“) – priebežné v trojmesačných intervaloch, záverečnú a následné MS vo formáte určenom poskytovateľom. Obe školy si splnili zmluvnú povinnosť predkladať priebežné MS v trojmesačných intervaloch ako aj termíny ich zasielania. V prípade ZŠ Ulica mieru bolo kontrolou monitorovania realizácie projektu zistené, že údaje o finančnej realizácii projektu uvedené v troch priebežných a záverečnej MS neboli správne a nereflektovali skutočný stav finančnej realizácie, čím kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade so zmluvou.

7. Úroveň kontrolnej činnosti

Kontrolou bolo preverené vykonávanie predbežnej finančnej kontroly, pričom bolo zistené, že ZŠ E. Lániho pri vykonávaní predbežnej finančnej kontroly nepostupovala v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite tým, že výkon predbežnej finančnej kontroly v súvislosti s finančnými operáciami týkajúcimi sa projektu nebol preukázateľný z titulu absencie dátumu jej vykonania. V prípade ZŠ Ulica mieru neboli v tejto oblasti zistené nedostatky.

8. Publicita

Kontrolovaným subjektom vyplývala povinnosť zabezpečiť publicitu a informovanie, že predmetné projekty boli financované z prostriedkov ES a štátneho rozpočtu SR. Školy v oboch prípadoch zabezpečili publicitu projektu formou svojich internetových stránok, informačnými tabuľami v mieste realizácie projektu, grafickým označením dokumentov a grafickým označením majetku obstaraného v rámci projektu. V prípade ZŠ Ulica mieru bolo kontrolou zistené, že požadovanými údajmi kontrolovaný subjekt neoznačoval dokumentáciu k vykonaným verejným obstarávaniam, čím v danom rozsahu nebola v súlade so zmluvou zabezpečená publicita.

Zhrnutie

ZŠ E. Lániho

- Prijímateľ pri realizácii projektu vynaložil finančné prostriedky v sume 1 825,66 EUR na nákup kapitálového majetku, čím porušil finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.
- Prijímateľ v dvoch prípadoch postupoval v rozpore s platnými postupmi účtovania a zákonom o účtovníctve tým, že o obstaranom softvéri účtoval na nesprávnych účtoch.
- Prijímateľ nedodrжал v prípade jedného účtu povinnosť analytického členenia, čím nepostupoval v súlade so zmluvou.
- Prijímateľ pri výkone predbežnej finančnej kontroly nepostupoval v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite tým, že bol výkon predbežnej finančnej kontroly nepreukázateľný.
- Prijímateľ pri účtovaní obstarania drobného hmotného majetku postupoval v rozpore s internou smernicou na vedenie účtovníctva.

ZŠ Ulica mieru

- Prijímateľ uzatvoril s dodávateľom učebných pomôcok zmluvu na ich dodávku v dvoch rôznych verziách, čím nepostupoval v súlade s Občianskym zákonníkom.
- Prijímateľ uhradil faktúru na sumu 1 962,12 EUR, ktorá nespĺňala náležitosti účtovného dokladu a nebola preukázateľná v zmysle zákona o účtovníctve.
- Prijímateľ nevyhotovil plán verejného obstarávania, tak ako mu to ukladala príručka pre prijímateľa NFP, čím nepostupoval v súlade so zmluvou.
- Prijímateľ nedodrжал v prípade jedného účtu povinnosť analytického členenia, čím nepostupoval v súlade so zmluvou.
- Prijímateľ neuvádzal v monitorovacích správach údaje, ktoré by odrážali skutočný stav finančnej realizácie projektu, čím nepostupoval v súlade so zmluvou.
- Prijímateľ v rozsahu dokumentácie k vykonaným verejným obstarávaniam nedodrжал povinnosť zabezpečiť publicitu projektu a označovať písomnosti a dokumenty znakmi

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

EÚ, Európskeho sociálneho fondu a operačného programu, čím nepostupoval v súlade so zmluvou.